

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/104/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612201535
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5612201535.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a z členiek senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporkyni O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. N. XX, o zaplatenie 1.228,40 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/47/2012-28 zo dňa 22.3.2012, v spojení s opravným uznesením č.k. 8C/47/2012-37 zo dňa 17.5.2012 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania.

Rozsudok okresného súdu zostáva **n e d o t k n u t ý** vo výroku, v ktorom bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 728,99 eur spoločne s úrokom z omeškania 8% z tejto sumy od 28.4.2010 do zaplatenia.

Účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom (v spojení s opravným uznesením) okresný súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke istinu 728,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8% z danej sumy od 28.4.2010 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že medzi účastníkmi existuje zmluvný vzťah na základe zmluvy o úvere z 26.8.2007, pričom nebolo sporným, že odporkyňa sa zaviazala zaplatiť úver v celkovej výške 1.909,58 eur, z čoho istina úveru tvorila 995,52 eur. Odporkyňa zaplatila len prvých 26 splátok a následne prestala plniť svoju povinnosť splácať poskytnutý úver. Navrhovateľ vyhlásil písomnosťou z 26.4.2010 celý úver za predčasne splatný.

Okresný súd ustálil, že ku dňu predčasnej splatnosti zosplatená istina navrhovateľa zodpovedá sume 728,99 eur, pričom neakceptoval navrhovateľove tvrdenie o tom, že suma 9,68 eur je zmluvnou pokutou, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ide o splátku úveru. Okresný súd zároveň zmluvné dojednanie hlavy 7 § 6, podľa ktorého navrhovateľovi patrí zmluvná pokuta vo výške ušlého úroku, teda čiastky, na ktorú by mu vznikol z titulu úveru nárok v prípade jeho riadneho splácania, vyhodnotil - pre jeho neurčitosť a nezrozumiteľnosť - ako neplatné. Nie je totiž z neho zrejماً výška ušlého úroku, dohodnutá medzi účastníkmi a ani výška zmluvnej pokuty, prípadne spôsob jej určenia.

Obdobne okresný súd uzavrel, že nie je zrejماً, za akú dlhú dobu a z ktorých zameškaných splátok úveru je vypočítaná zmluvná pokuta 2,12 eur, teda 8% z čiastky, s ktorou bola odporkyňa v omeškaní. Dodal, že po zosplatení úveru navrhovateľ nemá právo na úrok z úveru, lebo ide o požičanie peňazí, ku ktorému

po zosplatnení celého úroku nedochádza. Okresný súd teda návrh zamietol v časti predstavujúcej úrok z úveru a zmluvnú pokutu, celkom 490,93 eur. Zároveň uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania 8 % (ale len) z priznanej istiny 728,99 eur od 28.4.2010 do zaplatenia.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že odporkyni uložil povinnosť titulom ich náhrady zaplatiť navrhovateľovi sumu 13,23 eur, ktorá zodpovedá miere jeho čistého úspechu v konaní (18 %).

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal v zamietajúcej časti odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude v celom rozsahu vyhovené jeho návrhu na začatie konania. Nesúhlasil so záverom, že od odporkyne vyberá úroky a poplatky, ktoré nie sú uvedené v úverovej zmluve. Zdôrazňoval, že z „koloniiek“ č. 34 až 37 je zrejmé (a muselo to byť zrejmé aj odporkyni pri uzatváraní zmluvy), že výška poskytnutého úveru je 30.000,-Sk a úrok z úveru činí 27.528,- Sk. Navrhovateľ mal za to, že predmetná zmluva o úvere obsahovala údaj o úroku a teda má na tento úrok, ktorý vznikol z dôvodu poskytnutia úveru odporkyni, nárok. Takyto postup je aj v súlade s § 565 Obč. zák., pričom odporkyňa vyzval na splatenie celého dlhu 26.4.2010. Dodal, že pokuta predčasného splatenia úveru nie je inštitútom zmluvnej pokuty. Odvolateľ nesúhlasil ani so záverom okresného súdu, že nemá po zosplatnení úveru nárok na úrok z úveru, keďže po zosplatnení celého úveru nedochádza k požičiavaniu peňazí. V tejto súvislosti je totiž dôležité, že celý úver poskytol odporkyni už pred zosplatnením úveru.

Odporkyňa zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Vzhľadom na to, že okresný súd v písomnom vyhotovení rozsudku uviedol neúplné znenie výroku (nezodpovedajúce výroku verejne vyhlásenému) a k oprave došlo až po podaní odvolania, je potrebné bližšie ozrejmiť rozsah odvolacieho prieskumu. Je nepochybné, že navrhovateľ nenamieta rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej uložil odporkyni zaplatiť sumu 728,99 eur spoločne s úrokom z omeškania 8 % z tejto sumy od 28.4.2010 do zaplatenia; v tejto časti preto rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zostáva nedotknutý.

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania, na ktorý poukazuje i v súvislosti s vymedzením odvolacieho petitu, domáhal uloženia odporkyni povinnosti zaplatiť sumu 1.219,92 eur, spolu s úrokom z omeškania 0,024 % denne z tejto čiastky odo dňa 27.4.2010 do zaplatenia a tiež uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť zmluvnú pokutu 8,48 eur. Z vyššie uvedeného popisu rozsudku okresného súdu je zrejmé, že okresný súd v rámci zamietnutia návrhu vo zvyšku zamietol návrh navrhovateľa, nielen pokiaľ ide o výšku uplatňovanej istiny (osobitne spočívajúcej v nepriznaní nároku na zmluvnú pokutu - na úrok z úveru po jeho zosplatnení), ale i v ďalších dielčích častiach. Nadväzne predmetom odvolacieho prieskumu bola zamietajúca časť rozsudku okresného súdu v celom jej rozsahu t.j. aj v časti o zmluvnej pokute, aj o výške úroku z omeškania, aj o počiatku omeškania odporkyne so zaplatením (súdom priznaného) dlhu.

Krajský súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že ohľadne zmluvných pokút v úhrnnej výške 9,68 eur (3,32 + 4,24 + 2,12), nie je možné ustáliť ich skutkový základ, resp. konkrétne skutkové vymedzenie. Vo vzťahu k odvolaniu je však v tejto časti podstatné, že navrhovateľ závery o nedôvodnom uplatňovaní dotknutých zmluvných pokút ani vecne nespochybňoval. Odvolací súd je pritom v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. viazaný odvolacími dôvodmi a len maximálne všeobecné konštatovanie odvolateľa, že nesúhlasí so stanoviskom súdu prvého stupňa, „že vyberá úroky a poplatky, ktoré nie sú uvedené v úverovej zmluve“, nie je spôsobilé spochybniť vecnú správnosť predmetného dielčieho záveru okresného súdu. To znamená, že okresný súd rozhodol správne, pokiaľ navrhovateľovi nepriznal právo na zmluvnú pokutu (8,48 eur uplatňovanú samostatne a 2,12 eur zahrnutú do nárokovanej istiny).

Zhodne prostredníctvom viazanosti odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi je nutné posúdiť aj otázku stanovenia výšky úroku z omeškania a určenia prvého dňa omeškania odporkyne so zaplatením dlhu. Odvolateľ - navrhovateľ žiadnym konkrétnym argumentom nenamietal záver okresného súdu o tom, že prvým dňom omeškania je 28.4.2010 (a nie 27.4.2010, ako uvádza v návrhu na začatie konania, na ktorý sa odvoláva i vo vzťahu ku kvantitatívnemu vymedzeniu odvolania) a ani súdom určenú výšku úroku z omeškania 8 % ročne (hoci požadoval denný úrok 0,024 %, t.j. 8,76 % ročne). Nadväzne je nutné konštatovať, že dotknuté závery okresného súdu sú vecne správne. Vo vzťahu k preskúmanému výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku uvedené znamená, že súčasťou tohto (potvrdzujúceho) výroku je i zamietnutie nároku na úrok z omeškania za deň 27.4.2010 a zamietnutie úroku z omeškania v rozsahu prevyšujúcom 8 % ročne, t.j. v rozsahu 0,76 % ročne.

V zmysle odvolania navrhovateľa je zásadným predmetom odvolacieho prieskumu posúdenie otázky jeho nároku na úrok z úveru po zosplatnení úveru. Možno súhlasiť s odvolateľom, že vzhľadom na poskytnutie odporkyne celého úveru jednorázovo bezprostredne v období po podpise úverovej zmluvy, po zosplatnení úveru už tejto nemali byť navrhovateľom poskytnuté žiadne finančné prostriedky, a preto uvedené nemá vplyv na (ne)existenciu nároku navrhovateľa na zaplatenie „ušlého“ úroku. Obdobne nie je plne náležitým konštatovanie okresného súdu o tom, že výpočet výšky úroku úveru nie je dostatočne zrejмый. V danom smere je akceptovateľnou argumentácia navrhovateľa o postupe prostredníctvom rozdielu konečnej výšky úveru a výšky úveru („kolonky“ č. 38 a 35 zmluvy o úvere); navyše, takýto spôsob výpočtu zodpovedá ustanoveniu Hlavy 5 § 1 úverových zmluvných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Uvedené rozdielne čiastkové hodnotenia súvisiacich (pod)otázok však nemajú zásadný vplyv pre posúdenie - vyššie vymedzenej - rozhodujúcej odvolacej námietky. Okresný súd konštatoval neplatnosť zmluvného dojednanja Hlavy 7 § 6 úverových zmluvných podmienok o zmluvnej pokute z titulu jeho neurčitosti a nezrozumiteľnosti. Navrhovateľ (aj) v odvolaní argumentuje tým, že nemá ísť o zmluvnú pokutu „v pravom slova zmysle“, resp. že sa nejedná o inštitút zmluvnej pokuty podľa Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka. V tomto smere je nutné konštatovať, že tvorcom úverových zmluvných podmienok je výlučne navrhovateľ (dodávateľ v spotrebiteľskom právnom vzťahu účastníkov). Termín „zmluvná pokuta“ je pritom vo verejnosti (t.j. osobitne spotrebiteľmi) pomerne jednoznačne vnímaný a pokiaľ je samotným dodávateľom jasne a výslovne v zmluvných podmienkach zadefinovaný, neprichádza do úvahy jeho vykladanie tak, že v niektorom ustanovení ide o zmluvnú pokutu „v pravom slova zmysle“ a v niektorom zmluvnom dojednaní o pokutu „v nepravom slova zmysle“. Už z to, že ani tvorcovi zmluvných podmienok nie je zrejмый, ako sa má jednoznačný právny pojem chápať, poukazuje na nejasnosť konkrétneho zmluvného dojednanja.

Argumentácia navrhovateľa v odvolaní, že pri uplatňovaní nároku na úrok z úveru po jeho zosplatnení je potrebné vychádzať z ustanovenia § 565 Obč. zák. neobstojí a vo svojom dôsledku je účelová. Nie je pritom podstatné, že zo zmluvy o úvere ani nevyplýva, že by sa na úpravu práv a povinností účastníkov zmluvy mal použiť podporne Občiansky zákonník. Dôležité je to, že priamo úverové zmluvné podmienky obsahujú úpravu práv a povinností veriteľa (navrhovateľa) i dlžníka (odporkyňa) v situácií, kedy dôjde k zosplatneniu úveru; preto nie je v danej situácii dôvod na subsidiárnu aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Aj vo vzťahu k tomuto odvolaciemu argumentu navrhovateľa možno konštatovať, že z dopĺňujúceho zdôvodňovania nároku na úrok z úveru po jeho zosplatnení zákonnými ustanoveniami v (inak veľmi) podrobných zmluvných dojednaniach neuvedenými, vyplýva nedostatočná jasnosť posudzovaných úverových podmienok.

Je teda namieste uzavrieť, že uplatňovaný nárok v zmysle zmluvných podmienok, zadefinovaných práve navrhovateľom, má (mať) charakter zmluvnej pokuty. Podmienkou určiti zmluvnej pokuty je v zmysle § 544 ods. 2 Obč. zák. písomné dojednanie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Je nepochybné, že z ustanovenia Hlavy 7 § 6 „...ak je dôsledkom vznik povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach“ výška zmluvnej pokuty - určená pevnou a konkrétnou sumou - nevyplýva. Rovnako z dotknutého zmluvného dojednanja nie je dostatočne zrejмый ani spôsob jej

výpočtu. Vymedzenie termínu „ušlý úrok“ nie je náležite konkrétne pre výpočet zmluvnej pokuty v každom jednotlivom prípade. Inými slovami, takto určený spôsob výpočtu neobsahuje konkrétne vymedzený vzorec výpočtu s jasne zadefinovanými veličinami, ktoré je potrebné do neho dosadiť. Nadväzne je vecne správny záver okresného súdu o neurčitosti a nezrozumiteľnosti dotknutého zmluvného dojednania, ktoré spôsobuje jeho neplatnosť, čo v konečnom dôsledku vedie k zamietnutiu nároku na zmluvnú pokutu vo forme „ušlého úroku“.

Nad bezprostredný rámec odvolania krajský súd dodáva, že podľa podkladov navrhovateľa zmluvná pokuta, resp. ušlý úrok má zodpovedať sume 348,65 eur. Takto ho vymedzuje aj priamo v odvolaní. Navrhovateľ sa pritom domáha zaplata sumy 1.219,92 eur, z čoho výška zosplatennej istiny (podľa navrhovateľa) činí 738,67 eur. Rozdiel týchto čiastok predstavuje 481,25 eur; aj pri zohľadnení (ďalších) nárokových zmluvných pokút v úhrnnej sume 9,68 eur je zrejmé, že predmetná suma je výrazne odlišná od čiastky výslovne navrhovateľom označovanej ako ušlý úrok. Taktiež z uvedeného porovnania vyplýva neurčitosť a nejasnosť spôsobu stanovenia uplatňovanej zmluvnej pokuty.

Na základe konštatovaného krajský súd, ako vecne správny, potvrdil výrok rozsudku o zamietnutí návrhu vo zvyšku. Rovnako správne okresný súd rozhodol o náhrade trov prvostupňového konania, keď náležite aplikoval zásadu úspechu procesných strán v konaní.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu odvolacieho konania. Naproti tomu odporkyňa si náhradu trov tohto štádia konania neuplatňovala (§151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .